

Переплата

«РУСТАНА» власноруч в Австрії:

за чотири роки . . . 30 руб.
за чотири роки . . . 10 руб.
за чотири роки . . . 5 руб.
за місяць . . . 170 руб.

За три роки:

всього 16 рублів
або 36 франків
за чотири роки . . . 8 рублів
або 18 франків

Подорожне часо по 10 цент.

РУСТАНА

«Варшави ми очі і думки як вершини: а по польовим місцях і зирні не поглядати, бо руски ми серце і віра руска» — З Русаваквих ісаїям М. Шаповала.

Виходить у Львові що два крим медаль і руских сьмьят о 2 1/2 год поштом.

Редакция, администрация і аксесуари «Русалка» під ч. 1. на думбаровскій (Львівській). Експедиція місцова в Агенції Соколовского в гласній Галичина.

Русалка не вяртає сьмьят наповнені востереженієм.— Галичина! неоплачені вьльни від порта.— Особливі значайя приймають се по шим 30 с. від стріжк, а в «Надальнім 40 с. від стріжк. Подані і приватні домашня по 30 цент. від стріжк.

3 парламентарної ниви.

(Образженіє вєстольки. Нема перекладеня в колі і закладні міністерстві. Довіра клубу рускою до Романчука і Василья. Не буде поки шр авиним можіє.)

(Δ) Переговори правителства з рускими шєлами бажали всєпольки покинути користати для себе, шобя захищити керму політики польської у свої руки. Ми же вказували на се, шоб всєпольске «Słowo» перше ударило у великій дєвни на тривогу, а за ним не хотіли остати позаду й інші польські дєвники. Всєпольске Słowo накинulo ся мокрим радном на консервативних керманців польского кола, на міністра для Галичини Гр. Дідушицкого, відказало їм всєкої спосібности до кермання політику, назвало їх байдужими недбалляцими, котрі запропащють польский народный стан посіданя і з того виснувало такі послєдновости, шоб супроти такої неадекватности політичної польских консервативів, як і супроти перемін, які склали ся в заступничтві польского народу в державній раді і в польским колі насилає пора, шоб керму польської політики обявили інші люди, котрі мають тепер перевагу в польским колі, себ то демократи, котрі зеди-

нили ся в т. зв. уніі демократичній. Сей новогірі, який повстав у польским колі заходами д-ра Глоубінського, мав стати свадомцем при обсаді начальних послєдних парламентарних і урядових. Се змаганя всєполькиє назвало Słowo polskie — wymiana mózgów. Гр. Дідушицкий, Абрагамович, Вобжинский і ині мали зробити місце Глоубінському, Ватаалі і товаришам і тим способом мало полагодити при обсаді начальних польским колі, яке всєпольки змагали ся викликати наслідком переговорів руских посєлєз з правителством і обциних ним уступок в користь Русиня.

Одначе дуже скоро шла справа викиакина Глоубінський и его всєпольским товаришам проясніла ся пісяя заявн Гр. Дідушицкого в польским колі, котре ухваляло єму довіре і президиї кола, а тим способом бажане всєполькиє перєслєне утихло, (а як Słowo polskie пише — відрочене), всєпольки не добили ся ані міністерского фєтєлю, ані президентурия в колі, ані визначних становищ по міністерствах, до яких виявили таку велику і неадекватну жадобу. П. Абрагамович попунав справу Глоубінському и его товаришам це ї своєю промовою в розпарі над уговоривим предлогами, в котрій вступила з задумуваної колом резер-

ни і без усяких засторог заявив готовність кола піддержати австро-угорську угоду, без огляду на т. зв. краєні поступлєннє. Цілою сєю роботою осоромили ся отже незвичайно всєполькиє зі своїм провідником Глоубінским, бо виявляло ся пагальдно, шоб они руководили ся лише особистими понуканими, бажали в катамутній воді наловити собі риби. З затановою зносно шмирили ся всєпольки (бо навіть їх нуні товариші, шоб з ними вийшли до демократичної уніі, вєльми невдоволені з сєй соромної роботи) і шла справа, шоб поробила стілько шуму в польским дєвникарстві, шоб затривожила умн польского суспільности, неначеб справді Русини всє їй зарбабили, закінчили ся однодушно заявою довіря керманцям польского кола. Gute Miene zum bösen Spiel зробив др. Глоубінський і Słowo polskie відрочило wymianę mózgów до краших часів.

Переговори парламент. комісії руского клубу з правителством викликали також серед руского дєвникарства і суспільства та серед руского клубу подібні прояви, які виринули на польским овіді. Парляментарна комісія руского клубу вєла сїє переговори довірочно і сама справа і єї успіх нимали того, шобя перед часом не розтрубленоано сих

Сирота.

(Картина з життя).

(Конець).

Борик так захопив ся сям міркованєм, шоб їй не примітив бєя спершу, як на сходах коло ганку одного величєного будинку сиділо трєйко чистеньких діток і їли який білі порєвані бублички. Він уже був проїхнов геть, але потім озвєрнув ся і побачив те. Йому самому годі так захоплює їсти, шоб він вернувся до їх. І чудно якось було бачити поблизу мєя собєю зюбоє напів-роздигненого, худого хлопчинка і тих у теплі, чистеньких, пухких пантєв...

— Що він їстє?— запитав він, цікаво зазираючи до їх у руки.

— Кляць! — скрививши на бік голову і туцяючи ногою, одмовила найстарша дїточка, а ті добо тільки хрумтіли свої пудники і насулено поглядали на незнайоמוго.

— Шож та воно таке? Сахарнє? допитував Борик.

— Угу. Сахар, білки і міндаль,— одказала знов найстарша дїточка.

— А ну, дай, і попробую.

— Еге! Се ми самі лєчємо, бо в городі тепер кукувати не можєні!..

— Чому не можєні?

— А холєра!

— Холєра? перєйтив Борик і замислясь. — А шож воно, холєра?

— Ха-ха-ха!— тонєсенким дєвнїкам глєзком зарєгтєтєла ся дїточка, а за нею ї ті двоїкє менших пантє крикнули ся в усьмішкє.— Се пошєсть така!

— Чожег сьмієш сє? — образливо мурнув Борик, підскаючи, вихопив у найменшого цє майжє цілого пудника і побіг гєть.

Розалі ся голосний дїтчий верєск на шлєду вулицю, але шоб там даєт бєло,— Борик не знає. Запихаючи останній куєск солодкого пудника в рот, він керєліз через високє хвїрїку в брами і зовєсь спокійний, як ні в чому ї неповинний, пішов прямо до тітки.

Тїтчині сїни так самє, як і в їх, у підвалі, а дєврї до хати так дужє причиньно ся, шоб він нїяк їх сам не подужав одчинити і зо-зла затарабанив клямку. Швидко з хати хтось грєкнув у дєврї раз, два — видно ногою — і вони розчинились.

— Ти чого приїшов? — стурбовано зразуж запитала тїтка, побачивши Борика в самій сорочці.

— Я.. Я... Мама сла-абі,— захлїпав хлопєць, вимтє згаданих, шоб він липив дома, і затуляти ся рукавом.

— Шож з нею?

— Не зна-ую!

— Ну, вїдїж у хату! Я зараз. Ти хочєш їстє? — заклопоталась тїтка, разом і одягнувшись, і дачою йому шматок вищєпанної в сїдїданок булки.

— Хочу.

Борик трєхи заснокоїв ся ї, ступив-

шись, сїв на шєнскову ослонцї та замєчно закупував черєтєво буюкє солодкого, сахарного, на білках і з міндалєм, пудника.

У хаті нікого бльшє не було, та йому про те і байдужє. В тіткє так гарно, привітно і не воєня противним милом, а дух од сьвіжєго ремєно прямоно лоскоче в носі. І видно велике, та шоб сьвіт вильно виходє в сєй вєсєду хату ї скрїзь-скрїзь видно. От тут би він учин ся, читав, а не сїлав, як дома...

— Ну, шоб? Ти нагрів ся? Ходім! — одягнена в теплий бурнос, промовила тїтка ї тим розбуркала його з однема овіді. Прото він нічого не одказав, тїтки так якось глянув на неї зпід лобє, немов благає шоб не рушати його. — Стривай тїтка, я тобї щось дам хоч на голову,— згодом додала тїтка і зняла з кїлочка дядькову зимову шапку.

Борик узав ту шапку ї став вертїти в руках.

— Та надівай і ходім!

Борик обережно наклав шапку на голову, але вона так і пірхнула в неї, ї очєй не видко. Та він зараз потяг її, задер голову трохи назад і вимтє лхвови зарєдєв. Очі огнєвним іскоркам засьїтєлись зпід шапки і він був дужє задволенний.

Тїтка вже розчинила дєврї, а він помалєньку вїшов сїдлом задуо. О, як йому не хотїлось покидати сєї вєселї, привітно-їтє! А тут же їй ноги так болєть. Але тєба: там мама слєла...

ни Провся. Епископа Сотера і такі інші. На основі заявленів з певного джерела можемо заявити, що всі ті і подібні істия в невідання і нема сумніви, що так Провся. Еп. Сотер як і інші певні Епископат буд старати ся сі справи Анонім Стюдія поспіяти і тамошній відносна відносно потребам Русько-кат. Церквн уладати.

— **Збои відпорників** всіх австрійських товариств учителів середніх шкіл відбули ся в північній і в суботу у Львові в університетській акад. На сей діла прибуло понад 20 відпорників чеська товариства, словіньських, німецьких і тушенного товариства учителів середніх шкіл (не було сам разом лише італійського представника). Були одже заступлені всі народности, не було лише руського учительства, оскільки ми, хоч маємо пиль руських гімназій і оджу утворювані в Галичині, а крім того оджу руську в Чернівцях і кільку утворювані в семінарній, не спромили ся дожи утворити товариства учителів середніх шкіл, а Руське Товариство педагогічне, до котрого належать чимало руських учителів середніх шкіл і учит. семінарій, не побало є те, щоби було присутнім в члені з. зв. Reichsverband der österr. Mittelschullehrer, отже в Руську самі сподобом не мали заступництва свого на тах зборах, на котрих вступилих малихших радх австрійський Вильялд ся тут не в першій раз. що те Авшвенден haben immer Unrecht, що вника абстенція є шкода. Було вправді кількочисельні руських учителів середніх шкіл, але они тут вступили лише як члени Товариства панауційей szkół średnich. По ділоб ся єтже подумати і нам про утворення нашого товариства учителів середніх шкіл і о вступленні єго в члени Reichsverband u.

Не є зазначено нашою дирекціаю обговорювати всі ті прежакій справи, які бувають метом нарад згаданих зборів, які не стая нам близькі на се. зазначено лише, що наради відбували ся під проводом директора В і л о г о з Праги і тут обговорювано різні педагогічні, дидактичні і службові учительські справи, для котрих були назначені референти. На зборах лив ся також розмова доу др. Л е м б о р с к и й, яко урядовий представник. Рада шк. кваліфікацій в ті ділі міністерством провськити і в тім характері новина зборів, ба жачими їм найкращіх внасліді народ, а своєю промовою закінчив окляком польським, руським, чеським і хорватським. Крім того були також члени ради шкільної кр і ірвані інспектори, котрих президія всіх зборів на сей діл запросила. Подобре справознаве, котрим номіно ба закінчити ся також наше учинстві, подати неперечно наш „Учитель“. Знаді така нагоді, нагоді до змізлого ознайня і познайомлення інших народностей з нашими відносинами, а хоч Руськи не було урядово тут заступлені, мали деякі учасники приротно нагоді зустрітти ся з чеськими, словіньськими і німецькими учителями, щоби поспіяти правнороді деякі наші справи і відносини.

— **Посвячене пропора** пожарного „Сокола“ в Миколаїв над Дієтством відбуло ся вчора діляді над великим торжеством. Посвячені довершили ся по соборній службі Божій, о. Юрик, парох Дроговаця, місцевий парох, місцевий сотрудник о. Дубицький, о. Є. Корудба з Волі вел. і о. Лох в Вернаці. По ємьчювані на церковнім центура відборав голова „Сокола“, п. Одорій, присягу на правор від хоружного а позім від цілого стугу. При звукх сурм і супроводженій товнами публики передіфанова цілий ступ з аратором перед хрестиними ролачами і удав ся до магістратської салі, де було приняті гостий. При закусці промовало много бесідників, а між иними місцевий нотар п. Чеховач, о. Дубицький, о. Корудба, о. Лох, п. Одорій, п. Солюванка, делегат „Сокола“ з Добрян, п. Ігнак і Гурку, делегата львівського „Сокола“ та інші. Пралор миколаївського „Сокола“ коштував 100 К і дуже гарно представляє ся. На амагантові шовку зображені з одної сторони герб Русь-України, с. Михалі, а на другій сторони герб галицької Русь, лев. Хрестні родичі зложили кривжа поверх 200 К.

— **З Нитя „Провськити“ в Катеринославі.** У селіщі „Амур“ Запорозке Товариство „Провськити“ дадо вже відміщати. аде. представителів від діла відкрити тов-а. Всього виставлено: Карпенка-Карого 6 штук, Кропівниченко 3, Суходольського — оджу, Тогобочного — оджу і т. а. Товариство артистичне зграділо і вистани упорядкують ся чим раз краше. Упорядковано також виклад про золеуру. Вхід був безплатний. Читав лектор Р. Волошико, Феррала. Слухачів було много. Товариство урядкує вистави так: оджу в танцями, другу в декламаційно. Виставлено також два жарти: „Як кобаска та чарка“ і „Буваальдіна“. Після вистави були танці. Товариство має на увазі удаждувати виклада з історії України. Шкода тільки, що до сею часу не упорядковано бібліотека, бо відє її помістити.

— **В справі основи руських кафедр на львівськнх університеті** приїхав до Львова — як доповідь польській часосні — віцереидент палати поєсії, др. Старжинський, аби переспраляв і університетским сенатом.

— **Педагогічна академія.** Дня 27. життя в Петербурі були перні збори ради педагогічної академії, яку має заснувати діля від освіти. Таким способом переводити ся в життя мрія Ушинського та інших визначних педагогів, які розураз казали, що для учитель повинна бути основи підготовки. Тепер, коли вимагань всеобщої прозвісті лунає так голосно, що з сам ніхто не звачує ся сперецати, особливо потрібні педагогі, здатні до того, щоби зробити з шкіл справді корисні для громадських інституцій. Треба сподіватися, що педагогічна академія дасть країні багато реформаторів за-таріаї школи. Сього можна сподіватися тим більше, що в групі науки в академії ставити ся „педагогія“, тобто докладне студюваніе натурі людини та поширеня поглядів на школу, як на важний чинник громадского життя. Першій склад професорів педагогічної академії ось який: М. Коллевалевський, І. Павлов, А. Шахматов, А. Ланно-Давидевський, В. Вартаков, Г. Хлопін, І. Грєв, А. Васильє, Л. Зауменя, Л. Петражицький та інші.

— **Патко рішенє в справі будапештської греко-кат. парохії.** Відпорці Hilar паче на греко-кат. парохію відкрити неділю в Будапешті набрано парохом о. Емиліа Мелленю. О відкриті парохі проєсли вірші Грєтуса приважені до єпархіі муніципальній і припінської. Коли о. Емиліа Меллені азнав парохію, на тій оснві, що і дивляючі відкрити говоріло ся загально діши о вірних греко-кат. обряді, казали, щоби і румунського обряді вірні не відані єго до пароха. Але ті при кождім случаю протестували против ізнєденя о. Мелленіа і дітні свої і на далі на римо-катехизаційні натекаційні поєслили. О. Меллені же заборонив дітні ходити на римо-кат. катеказачі і грозив їм, що як не будуть ходити на греко-кат. катеказачю, утратити рік шкільний. До того автономна гр.-кат. раді єтє і чергову діла роздвжала на румунських греко-катехизацій. Сиж за посередництва своїх єпископів проєсли о поміч пріамас протів напастей. Пріамас хотів рішити в сі справі і протє предложав справу Конгрегацій о розширеню віри. Конгрегація рішила ось як: „Понеже відкрити будапештської парохії жадала лише вірні руського обряді, і з пєсьм видше, що в той час лиш о парохій для руських вірних було слово, до того вірні румунського обряді не приналежать до руського гр.-кат. пароха. І так Румуні, доки не будуть мати свого герцо румунського пароха, остануть ся і на далше під юрисдикцією римо-кат. парохіє і дітні їх будуть ходити на римо-кат. катеказачі.“

— **З Буковини.** Професор гр.-кат. реалій при другій гімназій в Чернівцях о. Атанасій Левіньський одержав VIII класу ранг.

— **Російскій синод та священнік-депутати.** В „Русь“ нависано, що сими днями в синоді відбулусь нарада, при участі митрополита Антонія, на якій міркувало ся про те, як ставитися до свідченнє-депутатів. Народа стала ось на чому: щоби не було у синода великих

непорозумін з свідченнє-депутатами, які вживають протівні правительству та православній церкві переконанія, поручити єпархіальним архирєам давати наставленя всім священникам їхніх єпархіі, обраним депутатами та благословляти їх на діло віри. П догм та канонічних прах.

Оповідні.

— **Дальшй репертуар** Руського театру в Стрию. (Салл „Народного Дому“ початок 7 1/2, вечером. Виста проток Народна Торговля.)

Віторода ді 3. с. м. „Фавст“ опера в 5 діл, а 6 відслоних Гюнда.

В чєтвєр ді 7. с. м. „Рєвізіор“ в Петербурга; комедія в 5 діл М. Гюголя.

В суботу ді 9. с. м. „Барон цаганівськй“ опера в 3 діл Стравса. Гостинній виступи в Ф. Лопатинського, співачка львівського театру в ролі Сафія.

В неділю ді 10. с. м. Пополуднєне представленє о 3 1/2 год. „Надія“ балетна драма в 4 діл Г. Гарманна. — Вечірє о 3 год. „Чорні оморці“ народна опера в 3 діл М. Лєсенка.

— **Проба „Львівського Бюна“** (мішаний хор) відбулє ся за тригодиню віторника о 7 1/2 год. вечєр.

— **Дя Івован.** Вечєрніц з танцями урядкує „Львівській Бюна“ у власних комнатах в „Нар. Домі“ при ул. Театральной ді 22. П шів в суботу ді 16. с. м. о 3 1/2 год. вечєр. П шів для всіх синєтерній, діл мужиків вільногій. Вступ і К. — *Комітєт.*

— **З Березня.** В сєреді 13. іюдаєтє відбудуть ся о 2 год. по полудня в салі „Надія“ в Березнях загальні збори філій товариства „Провськити“ з порядком: 1) Звіт владку; 2) Вибір новогій владку; 3) Висноєні і ітерпретація; 4) Відчит др-а Нєвєстоєв про заралінні недуги“ а демонстраціям; 5) Відчит др-а А. Чайківського; „Народна самосвідність“; 6) Люсованє премій.

3 державної ради.

Справознавец при перше читанє угодових предлог в поєсылній палаті доповниємо ще на оснві геомєграфічних протоколів. З руських поєсыл прємова др. Евген Лєв і ц и і 28. жєгитня.

Як дістав, говорючі мнї, прироченє від мого клубу зібрати голоє при сій дібати, щоби виложити становище, яке між клубу займає супроти предлог угодових правительства. Приступлюча до словення вложеного на мене обовязку, позаві собі переконаніє зібрати одну малу змітку.

Я знаю, що предлога правительства мусити бути або в цілости відкинена або євєсною ділякою принятя, знаю також, що сі предлога до деяких єтє заходів а боку правительства будє в сій палаті малєню ухвалена. Коли щимамо того промовати в генеральной прєвєрані, то роблю се не тому, щоби мого промовою ослугити якийсь позвантий успіх, але віданю тому, щоби заінтересувати протів тих зміни у відносинах обох половин монархії, які підготовлено договором, аєклячючим між бар. Бєкєтєво і Бєкєтєром. Нєхай ся мого промова будє історичним документом, доказом, що договор, який має на меті зібрати Угорщиню внові незалежною державою, не євє ухвалений без прєсутстві в сій Високої Палаті, в тім першнім правдивім репрезєнтанцій ділі австрійських народів (Прагмакуави).

Критика, яка може бути переведена над сєю угодовою предлогою, може бути двоякого роду: се може бути поділена критика, зі становища політичних інтерєсів, або критика фінансово-єкономічна. В політичнім згляді хвалює нову угоду особливо в кругах ближєних до правительства, що немовто сєю угодою утворює нову монархію на світ, що має сєю угодою забезпечити собі вільне мирне пожитє на цілх десяти літ а Угорщиню, а вкінці, що навіть надїдено форму, на оснві котрої можливо будє урваллятиє звязаннє обох половин монархії також на дальшу будучачю.

Я думаю, що такий погляд може мати лишє той, що ввагал однією політичною подію, виключно зі становища діяних обставин. Во могожє, що сєю угодою утворює нову монархію на світ. Можливо також — о чия жєтє сумніваю ся — що ми мати-мемо черє десяти років мирне пожитє а Угорщиню. Однєк іє десять років в життє цілх народів і держав не мають значіння, так само іє і прєв-

